

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष ३, अंक १६]

सोमवार, जुलै २४, २०१७/श्रावण २, शके १९३९

[पृष्ठे ६, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ३९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक २४ जुलै, २०१७ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक, महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XXXVI OF 2017.

A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA STAMP ACT

सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३६.

महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

१९५८ चा **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम यामध्ये आणखी सुधारणा करणे
६०. इष्ट आहे ; त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या अडुसष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा) अधिनियम, २०१७, असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन १९५८ चा २. महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम (यात यापुढे ज्याचा निर्देश “ मुख्य अधिनियम ” असा करण्यात आला १९५८ चा
अधिनियम क्रमांक आहे) याच्या कलम १०८ मध्ये,—
६० याच्या कलम
१०८ ची सुधारणा.

(क) पोट-कलम (१) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

“ (१) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत केलेले असले तरी, राज्य शासनास, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, राज्य शासनाचा कोणताही विभाग, स्थानिक स्वराज्य संस्था, निमशासकीय संघटना, बँक व्यवसायी किंवा बँकेतर वित्तीय संस्था किंवा राज्य शासनाची मालकी, नियंत्रण असलेले किंवा राज्य शासनाकडून भरीव अर्थसहाय्य प्राप्त करणारा निकाय किंवा त्यांचा कोणताही वर्ग, ज्यांमध्ये असा विभाग किंवा निकाय, इत्यादी, हे, पक्षकार असतील किंवा ज्यांमध्ये असा विभाग किंवा निकाय, इत्यादीच्या प्रीत्यर्थ एखादा हक्क, निर्माण केला असेल आणि ज्यांची नोंदणी करणे अनिवार्य नसेल अशा, अधिसूचनेत विनिर्दिष्ट करण्यात येतील त्या संलेखांच्याबाबतीत शासकीय जमा लेखांकन यंत्रणेमार्फत किंवा याबाबत राज्य शासनाकडून अधिसूचित करण्यात येईल अशा, प्रदानाच्या इतर कोणत्याही यंत्रणेमार्फत राज्य शासनाकडे यथोचित शुल्क भरले जाते याची सुनिश्चिती करतील, असे निर्देश देता येतील :

परंतु, पाचशे रुपयांपेक्षा कमी मुद्रांक शुल्क भराव्या लागणाऱ्या संलेखाच्या बाबतीत, मुद्रांक शुल्क, या अधिनियमाखाली अनुशेय असलेल्या प्रदानाच्या इतर कोणत्याही व्यवस्थेमार्फत राज्य शासनाकडे भरता येईल आणि अशा प्रदानाच्या बाबतीत पोट-कलमे (२) व (३) च्या तरतुदी लागू होणार नाहीत. ” ;

(ख) पोट-कलम (२) मध्ये, “ चलान विरूपित करण्यासाठी ” या मजकुरापूर्वी, “ शासकीय जमा लेखांकन यंत्रणेमधील किंवा याबाबत राज्य शासनाने अधिसूचित केलेल्या प्रदानाच्या इतर कोणत्याही यंत्रणेमधील संगणकीय ” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ग) पोट-कलम (३) नंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु, ज्यावेळी ई-प्रदानाची पावती घेऊन म्हणजे, ई-प्रतिभूती बँक तथा कोषागार पावती घेऊन शासकीय जमा लेखांकन यंत्रणेमार्फत मुद्रांक शुल्क भरण्यात आले असेल, त्यावेळी, पोट-कलमे (२) व (३) च्या तरतुदी लागू होणार नाहीत. ”.

सन १९५८ चा ३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ३०अ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ अन्य पक्षकारांकडून मुद्रांक शुल्क वसूल करण्याचा ” या मजकुरापूर्वी, “ जर अन्य पक्षकार उचित मुद्रांक शुल्क भरण्यात कसूर करील तर, अशा ” हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.
३०अ ची सुधारणा.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम (१९५८ चा ६०) याची कलमे १०३ व ३०अ खालील बँका किंवा वित्तीय संस्थांच्या जबाबदाऱ्यांच्या संबंधात, त्यांच्या कार्यपद्धतीविषयक बाबीमध्ये सुसूत्रता आणण्याच्या हेतूने, उक्त अधिनियमात आवश्यक त्या विवक्षित सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे, त्या खालीलप्रमाणे :—

(क) कमी मुद्रांक शुल्क भराव्या लागणाऱ्या व व्यवहार्य दृष्टिकोनातून सुस्पष्टतेची गरज असणाऱ्या दस्तऐवजांच्या बाबतीत, उक्त तरतूद अनुसरणे व्यावहारिकदृष्ट्या कठीण आहे, या कारणावरून बँकिंग क्षेत्राने उक्त अधिनियमाचे विद्यमान कलम १०३ ची अंमलबजावणी करण्यास विरोध दर्शविलेला आहे. म्हणून, विद्यमान कलम १०३ च्या अंमलबजावणीतील अडचणी दूर करण्याकरिता, उक्त कलम १०३ मध्ये यथोचित सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

(ख) उक्त अधिनियमाच्या विद्यमान कलम ३०अ च्या तरतुदीनुसार मुद्रांक शुल्क भरण्याचे दायित्व केवळ वित्तीय संस्थांवर टाकलेले आहे. जेथे संलेखातील दुसऱ्या पक्षकाराने मुद्रांक शुल्क प्रदान केलेले असते तेथे अशा वित्तीय संस्थांवरील दायित्वाचा प्रश्न उद्भवणार नाही. म्हणून, विद्यमान कलम ३०अ च्या अंमलबजावणीमध्ये सुस्पष्टता आणण्यासाठी, कलम ३०अ मध्ये यथोचित सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे.

२. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,

दिनांक ५ जून २०१७.

चंद्रकांत (दादा) पाटील,

महसूल मंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे ज्ञापन.

या विधेयकात वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहे :—

खंड २(क).— महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमाच्या कलम १०ड मध्ये सुधारणा करण्याचे प्रस्तावित करणाऱ्या या खंडान्वये उक्त कलम १०ड खालील अधिसूचित संलेखाच्या बाबतीत, मुद्रांक शुल्क प्रदानाची इतर यंत्रणा अधिसूचित करण्याचा अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा वर उल्लेखिलेला प्रस्ताव सामान्य स्वरूपाचा आहे.

वित्तीय ज्ञापन.

विधेयकाच्या खंड २ व ३ मध्ये महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम (१९५८ चा ६०) याची कलमे १०८ व ३०अ ची सुधारणा प्रस्तावित आहे. जरी उक्त विधेयकास भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ च्या खंड (१) अन्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांच्या शिफारशीची आवश्यकता असली तरी, हे विधेयक राज्य विधानमंडळाचा अधिनियम म्हणून अधिनियमित झाल्यावर, त्यात, राज्याच्या एकत्रित निधीतून कोणत्याही आवर्ती किंवा अनावर्ती खर्चाची तरतूद अंतर्भूत नाही.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ अन्वये राज्यपालांची शिफारस.

(महाराष्ट्र शासन, विधी व न्याय विभाग, आदेशाची प्रत)

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०७ याच्या खंड (१) अन्वये महाराष्ट्राच्या राज्यपालांना प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तींचा वापर करून, ते महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा) विधेयक, २०१७ पुरःस्थापनार्थ घेण्याबाबत महाराष्ट्र विधानसभेस शिफारस करीत आहेत.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक २४ जुलै २०१७.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.